

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กาญจนา ผ่านสำแดง. "ผลของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อมโนทัศน์ทางการอนุรักษ์
 คำนวณสาร คำนวณปริมาณของของเหลว และค่านพื้นที่ของเด็กในช่วงอายุ
 5-6 ปี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ไพฑูริย์ ลินลาวิทย์ และสำลี ทองชีว. การวิจัยทางการศึกษา : หลักและวิธีการ
 สำหรับนักวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2527.
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. ผลของประสบการณ์การเล่นที่มีต่อการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย.
รายงานการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- วัลนิกา ฉลากวาง. "ความสามารถในการอนุรักษ์ความคิดเกี่ยวกับความยาว มวล-
 สารและปริมาณของของเหลว โดยทำให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด."
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
 มหาวิทยาลัย, 2522.
- สุภาพ วากเขียน. วิธีวิจัยและสถิติทางการวิจัยในศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:
 สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2523.

ภาษาอังกฤษ

- Brainerd, Charles J. Piaget's Theory of Intelligence.
 Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1978.
- Brainerd, C. J. and Allen, T. W. "Experimental Inductions of
 Conservation of "First-order" Quantitative Invariants"
Psychological Bulletin. 75 (1971) : 128-144.

- Bruner, J. S., Olver, R. R., Greenfield, P. M., et al. Studies in Cognitive Growth. New York: John Wiley & Sons, 1966 (a).
- Burns, S. M. and Brainerd, C. J. "Effect of Constructive and Dramatic Play on Perspective-taking in Very Young Children." Developmental Psychology 15 (1979) : 512-521.
- Cowan, Philip A. Piaget With Feeling: Cognitive, Social and Emotional Dimensions. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1978.
- Dansky, J. L. "Make Believe: A Mediator of the Relationship Between Play and Associative Fluency." Child Development 51 (1980) : 576-579. (a)
- Dansky, J. L. and Silverman, I. W. "Effects of Play on Associative Fluency in Preschool-aged Children." Developmental Psychology 9 (1973) : 38-43.
- Elkind, David. "Children Discovery of Conservation of Mass, Weight, Volume: Piaget Replication Study II." Research Reading in Child Psychology pp. 406-412. Edited David S. Palermo and Lewis P. Lipsitt. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1964.
- Emmerich, Walter, Cocking, Rodney R. and Sigel, Irving E. "Relationships Between Cognitive and Social Functioning in Preschool Children," Developmental Psychology 15 (1979) : 495-504.
- Endler, Norman S., Boulter, Lawrence R. and Classer, Harry. Contemporary Issues in Developmental Psychology. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1976.

- Feitelson, D. and Ross, G. S. "The Neglected Factor-Play." Human Development 16 (1973) : 202-223.
- Fein Greta G. "Pretend Play: An Integrative Review." Child Development 52 (1981) : 1095-1118.
- Fink, Robert S. "Role of Imaginative Play in Cognitive Development." Psychological Reports 39 (1976) : 895-906.
- Flavell, John H. The Developmental Psychology of Jean Piaget. New York: D. Van Nostrand, 1963.
- _____. Cognitive Development. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc., 1977.
- Fogelman, K. R. Piagetian Tests for the Primary School. National Foundation for Educational Research in England and Wales, 1970.
- Frost, Joe L. and Klein, Barry L. Children's Play and Playgrounds. Allyn and Bacon, Inc., 1979.
- Ginsberg, Herbert and Opper, Sylvia. Piaget's Theory of Intellectual Development : An Introduction. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc., 1969.
- _____. Piaget's Theory of Intellectual Development. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc., 1979.
- Golomb, C. and Cornelius, C. B. "Symbolic Play and its Cognitive Significance." Developmental Psychology 13 (1977) : 246-252.
- Guthrie, K. and Hudson, L. M. "Training Conservation Through Symbolic Play: A Second Look." Child Development 50 (1979) : 1269-1271.

- Hamel, B. R. "On the conservation of liquids." Human Development 14 (1971) : 39-46.
- Hamel, B. R. and Rikson, O. M. "Identity, Reversibility, Verbal Rule Instruction and Conservation." Developmental Psychology 9 (1973) : 66-72.
- Inhelder, Barbel. "Some Aspects of Piaget's Genetic Approach to Cognition." Piaget and Knowledge pp. 22-40. Ed. by Han G. Furth. New Jersey: Prentice-Hall, 1969.
- Johnson, J. E. "Relations of Divergent Thinking and Intelligence Tests Scores With Social and Nonsocial Make-believe Play of Preschool Children." Child Development 47 (1976) : 1200-1203.
- Lovell, K. "Understanding Scientific Concept." Piaget Psychology and Education pp. 132-143. Ed. by Ved P. Varrna and Phillip Williams. London: Hodder and Stoughton, 1976.
- McCune-Nicolich, Lorraine. "Toward Symbolic Functioning: Structure of Early Pretend Games and Potential Parallels With Language." Child Development 52 (1981) : 785-797.
- Murray, Frank B. "Cognitive Conflict and Reversibility Training in the Acquisition of Length Conservation." Journal of Educational Psychology 59 (1968) : 82-87.
- Pepler, D. J. and Ross, H. S. "The Effects of Play on Convergent and Divergent Problem-Solving." Child Development 52 (1981) : 1202-1210.

- Piaget, J. Play Dreams and Imitations in Childhood. New York: Horton, 1962.
- Piaget, J. and Inhelder, B. "Intellectual Operations and Their Development." The Essential Piaget : An Interpretive Reference and Guide pp. 342-358. Ed. by Haward E. Gruber and J. Jacques Voneche. New York: Basic Books, Inc., 1977.
- Rubin, Kenneth H., Fein, Greta G. and Vandenberg Brain. Handbook of Child Psychology (Volume IV). New York: John Wiley & Sons, 1983.
- Russel, D. H. Children's Thinking. Boston: Gin & Company, 1965.
- Saltz, E., Dixon, D. and Johnson, J. "Training Disadvantaged Preschoolers on Various Fantasy Activities: Effects on Cognitive Functioning and Impulse Control." Child Development 48 (1977) : 367-380.
- Sternberg, Robert J. and Powell, Janet S. Handbook of Child Psychology (Volume III). New York: John Wiley & Sons, 1983.
- Sutton-Smith, Brain. "Theoretical Notes Piaget on Play: A Critique." Psychological Review 73 (1966) : 104-110.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

$$\text{สูตรที่ใช้ } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทุกจำนวน
 N แทนจำนวนคนทั้งหมด

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{สูตรที่ใช้ } S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทุกจำนวน

$\sum X^2$ แทนผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละจำนวน

N แทนจำนวนคนทั้งหมด

3. ค่าร้อยละ

$$\frac{\text{จำนวนคนในแต่ละระดับชั้น}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}} \times 100$$

4. การทดสอบความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity)

$$\text{สูตรที่ใช้ } F = \frac{s_1^2}{s_2^2} \quad (s_1^2 > s_2^2)$$

เมื่อ s_1^2 แทนกลุ่มประชากรที่มีความแปรปรวนมาก

s_2^2 แทนกลุ่มประชากรที่มีความแปรปรวนน้อย

$$\text{โดยที่ } s_1^2 = \frac{1}{n_1 - 1} \left[\sum x_1^2 - n_1 \bar{x}_1^2 \right]$$

เมื่อ n_1 = จำนวนประชากรในกลุ่มที่มีความแปรปรวนมาก

$\sum x_1^2$ = ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง

$\bar{x}_1^2$ = ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของกลุ่มที่มีความแปรปรวนมากยกกำลังสอง

$$\text{และ } s_2^2 = \frac{1}{n_2 - 1} \left[\sum x_2^2 - n_2 \bar{x}_2^2 \right]$$

เมื่อ n_2 = จำนวนประชากรในกลุ่มที่มีความแปรปรวนน้อย

$\sum x_2^2$ = ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง

$\bar{x}_2^2$ = ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของกลุ่มที่มีความแปรปรวนน้อยยกกำลังสอง

5. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5.1 สูตร t (Independent)

$$t = \frac{\bar{X}_A - \bar{X}_B}{\sqrt{s_p^2 \left(\frac{1}{n_A} + \frac{1}{n_B} \right)}}$$

เมื่อ t = ค่าทดสอบที (t-test)

$\bar{X}_A$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_B$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มควบคุม

n_A = จำนวนคนในกลุ่มทดลอง

n_B = จำนวนคนในกลุ่มควบคุม

$$s_p^2 = \frac{(n_A - 1) s_A^2 + (n_B - 1) s_B^2}{(n_A - 1) + (n_B - 1)}$$

โดย s_p^2 = ความแปรปรวนรวม
 s_A^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
 s_B^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

5.2 สูตร t (Dependent)

$$t = \frac{\sqrt{n} [\bar{d}]}{s^d}$$

เมื่อ t = ค่าทดสอบที (t-test)
 $\bar{d}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลัง

$$s^d = \sqrt{\frac{1}{n-1} [\sum d^2 - n\bar{d}^2]}$$

โดย s^d = ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบครั้งแรกและการทดสอบครั้งหลัง

$\sum d^2$ = ผลรวมของคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลัง แต่ละจำนวนยกกำลังสอง

$\bar{d}^2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังยกกำลังสอง

ภาคผนวก ข

1. การเล่นเกมของกลุ่มทดลอง

การเล่นซึ่ม้าอุปกรณ์

1. ไม้เท้า 2 อัน

วิธีการ

ผู้ดำเนินการทดลองบอกกับเด็กว่า "วันนี้เรามาเล่นซึ่ม้าไปเที่ยวกัน สมมติว่าไม้เท้า 2 อันนี้เป็นม้า หนูจะซึ่ม้าไปเที่ยวที่ไหนคะ"

ผู้ดำเนินการทดลองและนักเรียนซึ่ม้าเล่นกันไปสักครู่นึง ผู้ดำเนินการทดลองสร้างท่าเป็นทกลมและลูกขึ้นไม้ไหวจึงบอกเด็กว่า "หนูไปหาไม้เท้ามาให้ครูช่วยพยุงตัวลูกขึ้นหน่อย"

เมื่อเด็กหยิบไม้เท้าส่งให้ ผู้ดำเนินการทดลองถามโดยทำเสียงประหลาดใจว่า "นั่นมันเป็นม้าของหนู (ของเรา) ไม่ใช่หรือคะ"

เมื่อได้รับคำตอบจากเด็กแล้ว ผู้ดำเนินการทดลองถามเพิ่มเติมเพื่อให้เด็กอธิบายถึงลักษณะสมมติของไม้เท้า (ม้า) และลักษณะที่แท้จริง (ไม้เท้า)

ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ผู้ดำเนินการทดลองจะอธิบายให้ฟังและถามให้เด็กอธิบายซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

การเล่นทำอาหารอุปกรณ์

1. ดินน้ำมันสีต่างกันหลาย ๆ ก้อน
2. กล้องโพลีสำหรับใส่อาหาร

วิธีการ

ผู้ดำเนินการทดลองบอกกับเด็กว่า "วันนี้เราจะไปเที่ยวกัน เราจะเตรียมทำอาหารไปทานกันด้วย ใช้น้ำมันพวกนี้ทำ หนูอยากจะทำอาหารอะไรคะ"

ผู้ดำเนินการทดลองและเด็กช่วยกันทำอาหารประเภทต่าง ๆ ตามที่เด็กต้องการแล้วใส่กล่องโพลีไวนิล หลังจากเวลาผ่านไปสักครู่ ผู้ดำเนินการทดลองบอกกับเด็กว่า "ครูหิวจังเลย ครูขอทานอาหารก่อนนิกหนึ่งนะคะ"

ผู้ดำเนินการทดลองแสดงท่าทางจะทานอาหารนั้นจริง ๆ แล้วจะจกมองไปที่เด็กและชวนให้เด็กทานอาหารด้วยกัน ถ้าเด็กปฏิเสธที่จะทานอาหาร ผู้ดำเนินการทดลองจะถามถึงเหตุผล เพื่อให้เด็กอธิบายถึงลักษณะสมบัติของกินน้ำมัน (อาหารประเภทต่าง ๆ) และลักษณะที่แท้จริง (กินน้ำมัน) แต่ถ้าเด็กทำท่าจะทานกินน้ำมันจริง ๆ ผู้ดำเนินการทดสอบจะถามว่า "ทานไค้หรือคะ" และตั้งคำถามต่อไปเพื่อให้เด็กอธิบายถึงลักษณะสมบัติของกินน้ำมันและลักษณะที่แท้จริง

ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ผู้ดำเนินการทดลองจะอธิบายให้ฟังและถามให้เด็กอธิบายซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

การเล่นซื้อขายของ

อุปกรณ์

1. ของเล่น ไค้แก่ ตุ๊กตา รถ หุ่นยนต์ตัวเล็ก และโทรศัพท์
2. ยางลบ กบเหลาคินสอ
3. เศษกระดาษคัตเป็นแผ่นลักษณะคล้ายธนบัตรจำนวน 10 แผ่น
4. ฝาจุกขวดน้ำอัดลม 20 ฝา

วิธีการ

ผู้ดำเนินการทดลองบอกกับเด็กว่า "วันนี้เรามาเล่นซื้อขายของกัน สมมติว่าฝาจุกขวดพวกนี้เป็นเหรียญ 1 บาทนะคะ กระดาษพวกนี้เป็นอะไรดีคะ" เมื่อได้รับคำตอบแล้ว ผู้ดำเนินการทดลองแสดงความเห็นด้วยกับเด็กแล้วกล่าวว่า "ครูเป็น

เจ้าของร้านนะคะ หนูจะซื้ออะไรที่ร้านของครูคะ" เด็กจะบอกสิ่งที่ต้องการซื้อและ
ผู้ดำเนินการทดลองจะบอกราคากับเด็ก มีการให้เงินและทอนเงินกันตามลักษณะการ
ซื้อขายจริง ๆ

ผู้ดำเนินการทดลองเล่นกับเด็กในลักษณะดังกล่าวเป็นเวลาสักครู่หนึ่งแล้ว
จึงพูดกับเด็กว่า "ครูพูดมากแล้ว รู้สึกหิวน้ำมาก หนูเอาสตางค์ 2 บาทนี้ (หยิบฝาจาก
ขวดให้เด็ก 2 ฝา) ไปซื้อน้ำให้ครูแก้วหนึ่งนะคะ"

ถ้าเด็กตอบว่า "เอาสตางค์นี้ไปซื้อน้ำไม่ได้ ผู้ดำเนินการทดลองจะถามถึง
เหตุผลเพื่อให้เด็กอธิบายถึงลักษณะสมบัติของฝาจากน้ำอัดลม (เหรียญ 1 บาท) และ
ลักษณะที่แท้จริง (ฝาจากขวดน้ำอัดลม) แต่ถ้าเด็กทำท่าจะไปซื้อน้ำจริง ๆ ผู้ดำเนินการ
ทดลองจะถามโดยทำเสียงประหลาดใจ "หนูจะเอาสิ่งนี้ (ชี้ไปที่ฝาจากขวดน้ำอัดลม)
ไปเป็นสตางค์ซื้อของได้จริง ๆ หรือคะ" และตั้งคำถามต่อไปเพื่อให้เด็กอธิบายถึง
ลักษณะสมบัติของฝาจากขวดน้ำอัดลม และลักษณะที่แท้จริง

ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ผู้ดำเนินการทดลองจะอธิบายให้ฟังและถามให้เด็กอธิบาย
ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

การเล่นหาเทียนให้โคราเอมอน

อุปกรณ์

1. ตุ๊กตาแมวโคราเอมอนสูง 6 นิ้ว
2. ฟองน้ำหนา $1\frac{1}{2}$ นิ้ว กว้าง 5 นิ้ว และยาว 7 นิ้ว

วิธีการ

ผู้ดำเนินการทดลองแนะนำให้เด็กรู้จักกับตุ๊กตาแมวโดยถามว่า "หนูรู้จักตุ๊กตา
ตัวนี้ไหมคะ มันชื่ออะไรคะ"

ผู้ดำเนินการทดลองและเด็กเล่นกับตุ๊กตาสักครู่หนึ่ง แล้วบอกว่า "โคราเอมอน
ง่วงนอนแล้ว หนูหาอะไรบนโต๊ะมาเป็นเทียนให้โคราเอมอนนอนสบาย ๆ ซิคะ"
(บนโต๊ะที่ทำการศึกษาทดลอง จะมีฟองน้ำวางอยู่)

ผู้ดำเนินการทดลองหันไปสนใจกับสิ่งอื่นสักครู่หนึ่งแล้วหันกลับมาถามเด็กว่า "ฟองน้ำอันนี้เป็นเตียงของโคราเอมอนใช่ไหมคะ" เมื่อเด็กตอบรับแล้วผู้ดำเนินการทดลองสร้างทำเป็นหยิบแก้วน้ำมาดื่ม แต่ทำน้ำตกลงบนโต๊ะ ผู้ดำเนินการทดลองบอกเด็กให้ช่วยหาสิ่งของมาเช็ดน้ำที่ตกลงบนโต๊ะ (ห้องทดลองเป็นห้องว่างมีแค่โต๊ะและม้านั่งเท่านั้น)

เมื่อเด็กหยิบฟองน้ำมาให้ ผู้ดำเนินการทดลองจะถามด้วยเสียงประหลาดกว่า "นั่นมันเป็นเตียงของโคราเอมอนไม่ใช่หรือคะ" เมื่อเด็กตอบแล้วผู้ดำเนินการทดลองถามเพิ่มเติมเพื่อให้เด็กอธิบายถึงลักษณะสมบัติของฟองน้ำ (เตียงนอน) และลักษณะที่แท้จริง (ฟองน้ำ)

ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ผู้ดำเนินการทดลองจะอธิบายให้ฟังและถามให้เด็กอธิบายซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

การ เล่นการ จักงาน เลี้ยง

อุปกรณ์

1. ไข่ม้วน
2. กลองกระต่ายไข่ม้วน เล็ก ๆ
3. เศษกระต่ายแข็ง
4. กรรไกร
5. ขนมห่าน

วิธีการ

ผู้ดำเนินการทดลองบอกกับเด็กว่าจะเล่นจักงานเลี้ยงกัน และถามเด็กว่า "หนูจะจักงานเลี้ยงอะไรดีคะ" เมื่อเด็กตอบแล้วผู้ดำเนินการทดลองบอกให้เด็กช่วยจัดโต๊ะสำหรับงานเลี้ยง โดยกล่าวว่า "สมมติให้ไข่ม้วนพวกนี้เป็นจานนะคะ"

ผู้ดำเนินการทดลองและเด็กช่วยกันวางจาน (ไข่ม้วน) เป็นที่ ๆ ไปตามโต๊ะ ต่อจากนั้นผู้ดำเนินการทดลองถามเด็กว่า "กลองกระต่ายพวกนี้เราสมมติให้เป็นอะไร"

ทีละ" เมื่อเด็กตอบแล้วผู้ดำเนินการทดลองและเด็กช่วยกันจัดกล่องกระดาษเป็นที่ ๆ เช่นเดียวกับใบไม้

ผู้ดำเนินการทดลองกล่าวขึ้นว่า "ยังไม่มีซ้อนเลย" แล้วบอกให้เด็กช่วยกันคัดกระดาษแข็งให้เป็นรูปซ้อนแล้วนำไปวางเป็นที่ ๆ เช่นเดียวกับใบไม้และกล่องกระดาษ ผู้ดำเนินการทดลองสร้างทำเป็นนิกอะไรบางอย่างขึ้นมาได้พร้อมทั้งพูดว่า "ครูลืมไปครูซื้อขนมเหนียวมาฝากหนูด้วย"

ผู้ดำเนินการทดลองหยิบขนมขึ้นมาแล้วบอกกับเด็กให้ไปหยิบซ้อนในงานเลี้ยงมาทานขนมด้วยกัน เมื่อเด็กปฏิเสธ ผู้ดำเนินการทดลองจะถามถึงเหตุผลเพื่อให้เด็กอธิบายถึงลักษณะสมบัติของกระดาษแข็ง (ซ้อน) และลักษณะที่แท้จริง (กระดาษแข็ง)

ถ้าเด็กตอบไม่ได้ ผู้ดำเนินการทดลองจะอธิบายให้ฟังและถามให้เด็กอธิบายซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

2. การเล่นเกมกลุ่มควบคุม

การเล่นต่อภาพ

อุปกรณ์

1. ภาพสัตว์นำมาตัดเป็นชิ้นส่วนประมาณ 20-25 ชิ้น แล้วนำไปติดบนกระดาษแข็งอย่างดีเพื่อสะดวกในการหยิบจับเคลื่อนย้าย
2. กรอบไม้สำหรับใส่ชิ้นส่วนของภาพที่นำมาเรียงต่อกันเป็นภาพที่สมบูรณ์แล้ว

วิธีการ

1. ผู้ดำเนินการทดลองอธิบายวิธีการเล่นให้เด็กเข้าใจ และให้ดูภาพตัวอย่างต่าง ๆ ที่ก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว
2. ให้เด็กเล่นต่อภาพภายในเวลาที่กำหนดให้ คือ 15 นาที

การเล่นแผ่นรูป

อุปกรณ์

1. เหรียญสตางค์ 50 สตางค์ เหรียญ 1 บาท และเหรียญ 5 บาท
2. ฝากระป๋องที่มีเครื่องหมายการค้าและตัวอักษรเป็นตัวนูน
3. กระดาษและคินสอ

วิธีการ

1. ผู้ดำเนินการทดลองแนะนำให้เด็กรู้จักอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เล่น และลักษณะพิเศษของอุปกรณ์นั้น เช่น มีรูปและตัวอักษรเป็นตัวนูน
2. ผู้ดำเนินการทดลองวางเหรียญ 1 บาท บนโต๊ะ แล้ววางกระดาษทับบนเหรียญ ใช้คินสอฝนจนกระทั่งรายละเอียดต่าง ๆ บนเหรียญ 1 บาท ปรากฏบนกระดาษอย่างชัดเจน
3. ผู้ดำเนินการทดลองให้เด็กฝนรูปของสิ่งเร้าที่ได้กล่าวถึงข้างต้นอย่าง

อิสระ

การเล่นวาดภาพระบายสี

อุปกรณ์

1. กระดาษที่มีโครงภาพเป็นจุดและมีตัวเลขกำกับที่จุดต่าง ๆ 1 แผ่น
2. คินสอ และสีคินสอ

วิธีการ

1. ผู้ดำเนินการทดลองอธิบายวิธีการเล่น โดยบอกให้นักเรียนใช้คินสอโยงจุดต่าง ๆ ที่มีตัวเลขกำกับนั้นเข้าด้วยกันให้เป็นภาพ
2. เมื่อเด็กโยงภาพเสร็จแล้ว ผู้ดำเนินการทดลองถามเด็กว่าเป็นภาพอะไร
3. ผู้ดำเนินการทดลองแจกคินสอสีให้กับเด็กเพื่อให้ระบายสีภาพ

การเล่นพับกระดาษ

อุปกรณ์

1. กระดาษสีขนาดต่าง ๆ กันหลายขนาด

วิธีการ

1. ผู้ดำเนินการทดลองแจกกระดาษให้เด็กและบอกให้เด็กพับเป็นรูปเรือจรวด โดยผู้ดำเนินการทดลองร่วมพับกับเด็กด้วย

การเล่นต่อบล็อก

อุปกรณ์

1. บล็อก

วิธีการ

1. ผู้ดำเนินการทดลองอธิบายวิธีการเล่นให้เด็กเข้าใจ และให้เด็กเล่นนำบล็อกมาต่อให้มีรูปร่างตามที่กำหนด

ภาคผนวก ค

1. คำอธิบายให้เหตุผลต่อการตัดสินใจห้าม โนทัศน์ทางการอนุรักษ์คำอธิบายให้เหตุผลต่อการตัดสินใจห้าม โนทัศน์ทางการอนุรักษ์ด้านความยาว

1. เหตุผลที่เป็นการอิงลักษณะเดิม (Identity)

1.1 เท่ากันเพราะตอนแรกเชือก, ไม้, คินสอ, ริบบิ้น ยาวเท่ากัน

อยู่แล้ว

1.2 เท่ากันเพราะไม้ไค้ตัด (เหลา) เชือก, ไม้, คินสอ ริบบิ้น ออกเลย

1.3 เท่ากันเพราะไม้ไค้เพิ่มความยาวของเชือก, ไม้, คินสอ, ริบบิ้น

เข้าไป

2. เหตุผลที่เป็นการทดแทน (Compensation)

2.1 เท่ากันเพราะเชือกเส้นหนึ่งยาว แต่เชือกอีกเส้นหนึ่งโค้งงอจึงสั้น

2.2 เท่ากันเพราะไม้แท่งหนึ่งยาว แต่ไม้อีกแท่งหนึ่งเป็นหยัก ๆ จึงสั้น

2.3 เท่ากันเพราะริบบิ้นเส้นหนึ่งยาว แต่ริบบิ้นอีกเส้นหนึ่งผูกเป็นโบว์

จึงสั้น

3. เหตุผลที่เป็นการคิดย้อนกลับ (Reversibility)

3.1 เท่ากันเพราะถ้าทำให้เชือก, ไม้, คินสอ, ริบบิ้น เป็นเหมือน

ตอนแรก ก็จะเท่ากัน

3.2 เท่ากันเพราะถ้าทำให้เป็นเส้นตรงเหมือนเดิมก็จะเท่ากัน

4. เหตุผลที่เป็นการรวมส่วนย่อยเข้าด้วยกัน (Additive Composition)

4.1 เท่ากันเพราะถ้านำไม้แท่งสั้น ๆ ทั้ง 4 แท่ง มาวางเรียงกัน

เป็นเส้นตรง ก็จะยาวเท่ากับไม้แท่งยาวอีกแท่งหนึ่ง

คำอธิบายให้เหตุผลต่อการตัดสินใจห้าม โนทัศน์ทางการอนุรักษ์ด้านมวลสาร

1. เหตุผลที่เป็นการอิงลักษณะเดิม (Identity)

1.1 เท่ากันเพราะตอนแรกแป้ง, คินน้ำมัน ทั้งสองก้อนแป้งเท่ากันอยู่แล้ว

- 1.2 เท่ากันเพราะไม่ได้เอาแป้ง, คินน้ำมัน ส่วนใดออกเลย
- 1.3 เท่ากันเพราะไม่ได้เพิ่มแป้ง, คินน้ำมัน เข้าไป
2. เหตุผลที่เป็นการทดแทน (Compensation)
  - 2.1 เท่ากันเพราะแป้งก้อนหนึ่งกลมอ้วน แป้งอีกก้อนหนึ่งผอมแคยาว
  - 2.2 เท่ากันเพราะคินน้ำมันก้อนหนึ่งกลมอ้วน คินน้ำมันอีกก้อนหนึ่งแบน แต่มีเนื้อที่มากกว่า
  - 2.3 เท่ากันเพราะคินน้ำมันก้อนหนึ่งกลมอ้วน คินน้ำมันอีกก้อนหนึ่งผอม แต่เป็นเครื่องหมายบวก
  - 2.4 เท่ากันเพราะแป้ง, คินน้ำมัน ก้อนกลมมีก้อนเคี้ยว แต่อีกก้อนถูกแบ่งเป็นหลายก้อน
3. เหตุผลที่เป็นการคิดย้อนกลับ (Reversibility)
  - 3.1 เท่ากันเพราะถ้าปั้นแป้ง, คินน้ำมัน ให้เป็นก้อนกลมเหมือนเดิม ก็จะเท่ากัน
  - 3.2 เท่ากันเพราะถ้านำแป้ง, คินน้ำมัน ก้อนเล็กมาปั้นเป็นก้อนกลมเหมือนเดิมก็จะเท่ากัน
4. เหตุผลที่เป็นการรวมส่วนย่อยเข้าด้วยกัน (Additive Composition)
  - 4.1 เท่ากันเพราะถ้านำแป้ง, คินน้ำมัน ก้อนเล็ก ๆ หลายก้อนนั้นมาปั้นรวมกัน ก็จะเท่ากับก้อนกลมอีกก้อนหนึ่ง

คำอธิบายให้เหตุผลต่อการตัดสินใจหาม โน้ตค้นทางการอนุรักษ์ค่านิยมของของเหลว

1. เหตุผลที่เป็นการอิงลักษณะเดิม (Identity)
  - 1.1 เท่ากันเพราะตอนแรกมีน้ำเท่ากันอยู่แล้ว
  - 1.2 เท่ากันเพราะไม่ได้เอาน้ำในแก้วไหนออก
  - 1.3 เท่ากันเพราะไม่ได้เติมน้ำเพิ่มเข้าไป
2. เหตุผลที่เป็นการทดแทน (Compensation)
  - 2.1 เท่ากันเพราะแก้วใบหนึ่งสูงแคผอม และแก้วอีกใบหนึ่งอ้วนแต่แค็ย
  - 2.2 เท่ากันเพราะแก้วใต้อูมมีใบเคี้ยว แต่แก้วเล็กมีหลายใบ

3. เหตุผลที่เป็นการคิดย้อนกลับ (Reversibility)

3.1 เท่ากันเพราะถ้าเทน้ำกลับคืนไปสู่แก้วใบเดิมก็จะเท่ากัน

4. เหตุที่เป็นการรวมส่วนย่อยเข้าด้วยกัน (Additive Composition)

4.1 เท่ากันเพราะถ้านำน้ำจากแก้วใบเล็ก ๆ 4 ใบ มาเทรวมกันใน
แก้วใบใหญ่ก็จะเท่ากัน

2. กระดาษบันทึกคำตอบการทดสอบมโนทัศน์ทางการอนุรักษ์

ชื่อ.....อายุ.....

ชั้น.....เพศ.....

การทดสอบครั้งที่.....

การอนุรักษ์	ความยาว		มวลสาร		ปริมาณของของเหลว	
	เท่า	ไม่เท่า	เท่า	ไม่เท่า	เท่า	ไม่เท่า
คำถาม						
ตอนที่ 1						
ประเภท ตอนที่ 2						
ทัศน ตอนที่ 3						
ตอนที่ 1						
ประเภท						
อธิบาย						
ตอนที่ 2						
ตอนที่ 3						

3. คะแนน โน้ตค้นทางการอนุรักษ์ด้านความยาว ค่านมวลสาร
และค่าปริมาณของของเหลวของกุ่มทดลอง

ลำดับ ที่	เพศ	การทดสอบก่อน (Pretest)			รวม	การทดสอบครั้งหลัง (Posttest)			
		ความยาว	นมวลสาร	ปริมาณของ ของเหลว		รวม	ความยาว	นมวลสาร	ปริมาณของ ของเหลว
1	ญ	1	0	0	1	2	0	4	6
2	ช	2	0	1	3	2	2	0	4
3	ญ	0	0	0	0	2	4	4	10
4	ญ	0	0	2	2	2	0	0	2
5	ช	3	3	0	6	6	6	6	18
6	ช	0	0	1	1	0	4	1	5
7	ญ	2	0	2	4	2	2	2	6
8	ช	3	1	0	4	4	6	3	13
9	ช	1	0	0	1	2	0	0	2
10	ช	0	2	0	2	0	2	2	4
11	ญ	2	2	0	4	2	2	4	8
12	ช	2	0	1	3	2	4	0	6
13	ญ	1	2	2	5	1	2	2	5
14	ช	0	1	2	3	0	2	2	4
15	ช	0	3	0	3	6	6	2	14
16	ญ	0	1	0	1	2	0	6	8
17	ญ	0	1	0	1	0	0	0	0
18	ญ	0	0	0	0	2	0	2	4
19	ช	0	3	2	5	2	2	6	10
20	ญ	0	0	0	0	0	2	0	2

4. คะแนนโน้ตค้นทางการอนุรักษ์ด้านความยาว ด้านมวลสาร
และด้านปริมาณของของเหลวของกลุ่มควบคุม

ลำดับ ที่	เพศ	การทดสอบก่อน (Pretest)			รวม	การทดสอบครั้งหลัง (Posttest)			รวม
		ความยาว	มวลสาร	ปริมาณของ ของเหลว		ความยาว	มวลสาร	ปริมาณของ ของเหลว	
1	ญ.	0	0	3	3	0	0	2	2
2	ญ.	2	0	0	2	2	0	0	2
3	ญ.	2	2	0	4	2	2	2	6
4	ช.	1	0	2	3	1	1	0	2
5	ช.	0	0	0	0	0	0	1	1
6	ญ.	0	0	2	2	0	0	0	0
7	ญ.	0	0	0	0	1	0	0	1
8	ช.	0	0	1	1	0	0	0	0
9	ญ.	0	0	2	2	0	0	2	2
10	ช.	0	0	0	0	2	0	3	3
11	ช.	0	2	1	3	0	2	2	4
12	ญ.	0	0	0	0	0	2	0	2
13	ญ.	0	0	0	0	1	0	2	3
14	ญ.	0	2	0	2	2	0	0	2
15	ญ.	0	0	0	0	0	0	0	0
16	ช.	3	3	1	7	3	3	3	9
17	ช.	0	0	0	0	0	0	0	0
18	ช.	1	2	1	4	2	2	0	4
19	ช.	2	0	0	2	2	0	0	2
20	ช.	0	1	0	1	1	1	1	3

5. คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนโน้ตค้นทางการอนุรักษ์แต่ละด้าน จากการทดสอบครั้งแรก (Pretest) และการทดสอบครั้งหลัง (Posttest) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง มโนทัศน์ ทางการอนุรักษ์	กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
	การทดสอบ ครั้งแรก		การทดสอบ ครั้งหลัง		การทดสอบ ครั้งแรก		การทดสอบ ครั้งหลัง	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านความยาว	0.85	1.06	1.95	1.69	0.55	0.92	0.95	0.97
ด้านมวลสาร	0.95	1.12	2.30	2.03	0.60	0.97	0.65	0.96
ด้านปริมาณของของเหลว	0.65	0.85	2.30	2.05	0.65	0.91	0.90	1.09

ประวัติผู้เขียน

นางสาวเกษรา กำภูมิประเสริฐ เกิดเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ.2500 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางการศึกษามัธยมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน เมื่อปีการศึกษา 2523 ปัจจุบันรับราชการเป็นอาจารย์ที่โรงเรียนยานนาวาศึกษาคุณ กรุงเทพมหานคร เข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ ภาควิชา จิตวิทยา มัธยมศึกษาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2526

